

Občianska iniciatíva “Chceme zdravú krajinu”

facebook.com/chcemezdravukrajinu | chcemezdravukrajinu@centrum.sk | www.chcemezdravukrajinu.sk

STOP SPAĽOVANIU zahraničného rádioaktívneho odpadu na Slovensku

(Ne)chcete spaľovanie (a iné formy spracovania) **zahraničného nízko a veľmi nízko aktívneho rádioaktívneho odpadu** (RAO) v J. Bohuniciach a zdvojnásobenie limitu pre spaľovanie RAO z 240t na 480t ročne?

Povedzte svoj názor na **verejnom prerokovaní 16.12.2019** (pondelok) od **15:00** v kultúrnom dome v obci **Veľké Kostoľany** a **podpíšte Petíciu** proti dovozu a spracovávaniu zahraničného rádioaktívneho odpadu na území SR (v elektronickej forme na stránke: https://www.peticie.com/peticia_proti_dovozu_a_spracovavaniu_zahranineho_radioaktivneho_odpadu_na_uzemi_sr#form)! Podporíte tak aj požiadavky zachovania súčasného stavu (t.j. nenavyšovania limitov) a nespracovávaní zahraničného RAO, ktoré v septembri deklarovali v spoločnom stanovisku dotknuté obce Žlkovce, Ratkovce a Veľké Kostoľany a v osobitnom stanovisku, ktoré podpísalo viac ako 240 občanov, aj občianska iniciatíva Chceme zdravú krajinu. Ešte stále je šanca s tým niečo urobiť!

O čo ide?

V Jaslovských Bohuniciach funguje už niekoľko rokov spaľovňa nízko a veľmi nízko aktívneho RAO. Donedávna bol na nej spaľovaný prevažne len slovenský RAO a to v objeme do cca 130t ročne. V súčasnosti sa buduje ďalšia spaľovňa a cieľom je navýšiť povolený limit pre spaľovanie RAO z 240t až na 480t ročne. V rámci aktuálne prebiehajúceho procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR) rozhodne, či sa zachová súčasný stav – tzv. **Variet č. 0** (v ktorom je napr. pre spaľovanie RAO určený limit 240t ročne) alebo bude prijatý tzv. **Variet č. 1**, pri ktorom sa zvyšujú limity pre spracované množstvo RAO (napr. pri spaľovaní RAO z 240 t na 480 t ročne, pri pretavbe kovových RAO z 1000t na 4500t ročne, ...)

Už dnes sa u nás spaľujú nemalé množstvá RAO z Talianska a možno očakávať snahu o dovoz a spaľovanie RAO aj z ďalších krajín. Už teraz sú vydané povolenia na dovoz a spaľovanie RAO z Talianska (865t RAO z JE Caorso a 617m³ inštitucionálnych RAO) a z Nemecka (21,7 t inštitucionálnych RAO).

Upozorňujeme, že spracovávaný (a teda aj spaľovaný) má byť nízko a veľmi nízko aktívny RAO, nie stredne a vysoko aktívny RAO (ako napr. vyhorené jadrové palivo z reaktora a pod.) a po spracovaní sa má zahraničný RAO vyviezť späť do krajiny pôvodu.

Prečo sme proti?

Pretože si myslíme, že svoj odpad by si mala každá krajina spracovať sama a nieť s tým spojené riziká. Pretože úlohou Jadrovej a vyradovacej spoločnosti (JAVYS) a.s. má podľa nás byť znižovanie záťaže životného prostredia vyradovaním elektrární A1, V1 a spracovávanie domáceho RAO, nie zarábať na zahraničnom RAO. Napriek tomu, že po spálení sa má popol vyviezť späť do zahraničia, nie sú pre nás dodatočné vplyvy zo spaľovania zahraničného RAO akceptovateľné.

Pretože aj pri zachovaní súčasného stavu (Variant č. 0 s limitom 240 t ročne pre spaľovanie RAO) bude možné reálny objem spaľovaného RAO takmer zdvojnásobiť (240t oproti cca 130t ročne). Po sprevádzkovaní novej spaľovne by totiž mali byť eliminované technické a organizačné obmedzenia, kvôli ktorým nebolo doteraz reálne možné spaľovať viac ako cca 130t RAO ročne.

Vychádzajúc z vyjadrení spoločnosti JAVYS a.s. v liste č. 2018/12310/5100/Mih zo dňa 17. 12. 2018, možno očakávať v období rokov 2020-2023 nárast tvorby spáliteľných RAO slovenského pôvodu o 50%, čo by pri doterajšom objeme spaľovaného RAO do cca 130t ročne malo znamenať cca 200t spáliteľného RAO slovenského pôvodu ročne. Preto považujeme požiadavku na navýšenie limitu pre spaľovanie RAO z 240t na 480t ročne za neopodstatnenú z hľadiska potrieb Slovenskej republiky.

Vychádzajúc z údajov v tabuľke č. A.II.10./05 na str. č. 44 v správe o hodnotení navrhovanej činnosti *“Optimalizácia spracovateľských kapacít technológií pre spracovanie a úpravu rádioaktívnych odpadov JAVYS, a. s. v lokalite Jaslovské Bohunice”*, možno v prípade Variantu č. 1 v rokoch 2020-2022 očakávať množstvo spaľovaného RAO na úrovni blízkej alebo dosahujúcej navýšený limit 480t ročne. Na základe vyššie uvedeného odhadu produkcie slovenského RAO ako aj vydaných povolení pre dovoz a spracovanie RAO preto očakávame, že významnú časť RAO spaľovaného v rokoch 2020-2022 by mal predstavovať zahraničný RAO, s čím nesúhlasíme. Navyše, v takomto prípade by reálny objem spaľovaného RAO narástol oproti súčasnému stavu viac ako trojnásobne (cca 440-480t oproti cca 130t ročne).

Zdroje informácií

I.

Dokumentácia k navrhovanej činnosti *“Optimalizácia spracovateľských kapacít technológií pre spracovanie a úpravu rádioaktívnych odpadov JAVYS, a. s. v lokalite Jaslovské Bohunice”* na:

<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/optimalizacia-spracovatelstevych-kapacit-technologii-pre-spracovanie-upr>

Správa o hodnotení navrhovanej činnosti:

<https://www.enviroportal.sk/eia/dokument/295021?uid=0a475726ffe2bbb8514382485b222bbe6f758eec>

II.

Rozhodnutie MŽP SR č. 2764/2019-1.7/zg-R vydané dňa 22. 2. 2019 v zisťovacom konaní vo veci “Optimalizácia kapacít spaľovania JZ TSÚ RAO” (dostupné napr. na: <https://malzenice.esmao.sk/Upload/EDEM/NoticeBoardEntry/47582/2552019.pdf>):

V odôvodnení tohto rozhodnutia je uvedený aj obsah listu č. 2018/12310/5100/Mih zo dňa 17. 12. 2018, v ktorom spoločnosť JAVYS a.s. okrem iného uvádza:

*“... maximálna posúdená ročná kapacita zariadenia pre spaľovanie RAO nebola od jej uvedenia do prevádzky dosiahnutá z dôvodu technických, ale aj organizačných obmedzení jej prevádzky a pohybovala sa na úrovni **max. 130 ton** spracovaných pevných a kvapalných RAO za rok.”*

“V období rokov 2020 - 2023 sa aktuálne očakáva nárast tvorby spáliteľných RAO z vyradovania jadrových elektrární A1 a JE V1 na úrovni cca 50 % ... Zároveň od roku 2020 sa uvažuje so začiatkom produkcie spáliteľných RAO z prevádzky jednotlivých blokov JE EMO 3 a 4.” (Pozn.: V súčasnosti sú v SR v prevádzke 4 obdobné bloky – JE EBO 3, 4 a JE EMO 1, 2, preto aj nárast produkcie spáliteľných RAO z prevádzkovaných slovenských jadrových elektrární laicky očakávame na úrovni cca 50%).

*“Po tomto období (t. j. po 1 roku od uvedenia novej spaľovne RAO do prevádzky) by malo zostať limitujúcim faktorom len maximálne množstvo spracovania RAO – **240 ton/rok**, bez ohľadu na individuálnu resp. paralelnú prevádzku technologických zariadení spaľovania RAO.”*

III.

Vydané a právoplatné rozhodnutia Úradu jadrového dozoru SR (ďalej len “ÚJD SR”) na dovoz a spracovanie zahraničného RAO za účelom spracovania spaľovaním:

1. rozhodnutie ÚJD SR č. 524/2015 (zo dňa 03.09.2015): povolenie na dovoz pevných a kvapalných inštitucionálnych RAO z Talianskej republiky
[https://www.ujd.gov.sk/amis/dbrozhod.nsf/0/6B70977E3788CA3BC1257EC7002E7883/\\$FILE/524.pdf](https://www.ujd.gov.sk/amis/dbrozhod.nsf/0/6B70977E3788CA3BC1257EC7002E7883/$FILE/524.pdf)
2. rozhodnutie ÚJD SR č. 681/2015 (zo dňa 27.11.2015): povolenie na dovoz pevných a kvapalných RAO a vysýtených zdekantovaných ionexov z Českej republiky za účelom ich spracovania na vysokotlakom lisovacom zariadení (PS 08) resp. na spaľovacom zariadení (PS06)
[https://www.ujd.gov.sk/amis/dbrozhod.nsf/0/50ED304C423ABB48C1257F310023D569/\\$FILE/681.pdf](https://www.ujd.gov.sk/amis/dbrozhod.nsf/0/50ED304C423ABB48C1257F310023D569/$FILE/681.pdf)
3. rozhodnutie ÚJD SR č. 128/2018 (zo dňa 04.06.2018): povolenie na dovoz **865 t** RAO z Talianskej republiky (JE Caorso)
[https://www.ujd.gov.sk/amis/dbrozhod.nsf/0/292441615CE0C443C12582A3002FA4EE/\\$FILE/128.pdf](https://www.ujd.gov.sk/amis/dbrozhod.nsf/0/292441615CE0C443C12582A3002FA4EE/$FILE/128.pdf)
4. rozhodnutie ÚJD SR č. 20/2019 (zo dňa 22.01.2019): povolenie na dovoz cca **18,7 t** pevných a **3 t** kvapalných inštitucionálnych RAO z Nemeckej spolkovej republiky
[https://www.ujd.gov.sk/amis/dbrozhod.nsf/0/BA206AED20089F22C125838C004C48F5/\\$FILE/20.pdf](https://www.ujd.gov.sk/amis/dbrozhod.nsf/0/BA206AED20089F22C125838C004C48F5/$FILE/20.pdf)
5. rozhodnutie ÚJD SR č. 30/2019 (zo dňa 25.01.2019): povolenie na dovoz **617 m³** pevných a kvapalných inštitucionálnych RAO z Talianskej republiky
[https://www.ujd.gov.sk/amis/dbrozhod.nsf/0/233DC1A20F1DCA57C12583A00034EC94/\\$FILE/30.pdf](https://www.ujd.gov.sk/amis/dbrozhod.nsf/0/233DC1A20F1DCA57C12583A00034EC94/$FILE/30.pdf)

(Pozn. V správe o hodnotení navrhovanej činnosti sa na strane č. 39 v poznámke k tabuľke č. A.II.10./02 uvádza: “Z dôvodu vytvorenia celkového prehľadu a porovnania využitia

spracovateľských kapacít JZ TSÚ RAO, bola kapacita spracovateľských technológií nakladania s KRAO (t.j. kvapalné RAO) konzervatívne uvažovaná v pomere $1\text{m}^3 = 1\text{t}$.”)

IV.

Oficiálna pozvánka na verejné prerokovanie 16.12.2019 vo V. Kostol'anoch:

<http://www.velkekostolany.sk/aktuality/pozvanka-na-verejne-prerokovanie-593sk.html>

K tejto téme sa konalo prvé verejné prerokovanie už v auguste, pozývali sme naň príspevkom:

www.facebook.com/chcemezdravukrajinu/posts/2468024270147457

Reportáže RTVS a TV VEGA z tohto prerokovania si môžete pozrieť tu:

TV VEGA:

<http://vegatv.sk/index.php?mact=CGBlog%2Ccntnt01%2Cdetail%2C0&cntnt01articleid=2085>

RTVS:

www.facebook.com/watch/?v=475691093215424

O dôvodoch, prečo sa verejné prerokovanie opakuje, sme písali tu:

www.facebook.com/chcemezdravukrajinu/posts/2550655065217710